

Suositus 36/2021/Kestävä Pohjola -valiokunta D 2022

Aikaisempi A 1860/UHN
asiakirjanumero
Käsittelijä Kestävä Pohjola -valiokunta

Kestävä Pohjola -valiokunnan mietintö

Pohjoismaiden yhteisestä NORM-jätteen loppusijoituspaikasta**Ehdotus**

Kestävä Pohjola -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto merkitsee tiedoksi ilmoituksen suosituksesta 36/2021 ja odottaa *poliittista dialogia* Pohjoismaiden yhteisestä NORM-jätteen loppusijoituspaikasta.

Taustaa

Suositus kuuluu seuraavasti:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se selvittää, minne olisi mahdollista perustaa yksi tai useampi Pohjoismaiden yhteinen NORM-jätteen loppusijoituspaikka.

että se tunnistaa mahdolliset lainsäädännölliset esteet sekä tarpeet mukauttaa lainsäädäntöä niin, että NORM-jätettä voidaan tuoda/viedä loppusijoituspaikkoihin.

että se neuvottelee yhteisrahoituksesta yhdelle tai useammalle NORM-jätteen yhteiselle loppusijoituspaikalle.

että se kehittää menettelytapoja, joilla varmistetaan NORM-jätteen kuljetusten turvallinen hallinnointi ja käsittely.

Pohjoismaiden ministerineuvoston ilmoitus

Nykyään NORM-jätteen käsittelyä lähestytään eri tavoin eri Pohjoismaissa, minkä lisäksi jätteen käsittelyn tarve on hyvin erilainen eri maissa. Yleisesti ottaen todetaan, että NORM-jätteen maahantuonnille/viennille on useita lainsäädännöllisiä esteitä. Yleissääntönä on se, että NORM-jätettä ei saa tuoda/viedä ilman erityislupaa, varsinkaan silloin, kun kyseessä on loppusijoitettava NORM-jäte.

Mitä tulee tarpeeseen perustaa yhteispohjoismainen ratkaisu NORM-jätteen

käsittelylle, niin monissa maissa kyseisen jätteen käsittelyä ei pidetä ongelmana ja useimmissa maissa on yhä vapaata kapasiteettia sen loppusijoitukselle. Lisäksi useissa tapauksissa on kyse suurista jätemääristä, minkä johdosta on kyseenalaista, onko kannattavaa kuljettaa niin suuria määriä pitkiä matkoja.

Pohjoismaat pitävät tärkeänä ylläpitää sitä periaatetta, että NORM-jätteen aiheuttajalla on myös vastuu sen käsittelystä (aiheuttaja maksaa -periaate). Siksi ratkaisuun on tärkeä osallistaa jätteen aiheuttaja. Tästä periaatteesta halutaan pitää kiinni, mikä vaikuttaa yhtä tai useampaa yhteistä NORM-loppusijoituspaikkaa koskevaan yhteisrahoituskysymykseen.

Pohjoismaiden ministerineuvosto ei katso tällä hetkellä olevan pohjoismaista hyötyä siitä, että perustettaisiin Pohjoismaiden yhteisiä NORM-jätteen loppusijoituspaikkoja, mutta mikäli se tulee myöhemmin ajankohtaiseksi, Pohjoismaiden ministerineuvosto arvioi asiaa uudelleen.

Pohjoismaiden ministerineuvosto katsoo näin ollen, että suositusta ei voida toteuttaa.

Valiokunnan näkemykset

Sosiaalidemokraattinen ryhmä oli tyytymätön vastaukseen, koska siinä ei ryhmän mielestä oteta kantaa yksittäisten maiden mahdollisuuksiin, ja toivoo poliittisen dialogin järjestämistä.

Konservatiivinen ryhmä ilmoitti, että kukin maa vastaa itse NORM-jätteen käsittelystä, ja totesi, että ministerineuvoston vastauksesta käy ilmi, että Pohjoismaissa ei ole puutetta loppusijoituspaikoista. Sen sijaan asia näytti olevan yksinomaan Tanskan ongelma. Konservatiivinen ryhmä ei vastusta poliittista dialogia, mutta kehottaa kääntymään Tanskan hallituksen puoleen ongelman laajuuden selvittämiseksi. Keskiryhmä ja Pohjoismaiden vihreä vasemmisto tukivat poliittista dialogia. Äänestyksen tulos oli, että kymmenen jäsentä kannatti poliittista dialogia ja kolme katsoi suosituksen loppuun käsitellyksi neuvoston osalta ja kaksi jäsentä äänesti tyhjää.

Valiokunta toteaa, että vastauksen perusteella NORM-jätteen tuonnille/viennille on useita lainsäädännöllisiä esteitä, joiden takia ei ole laillista tuoda/viedä NORM-jätettä ilman erityislupaa. Vaikka nyt lainsäädäntö näyttääkin asettavan esteitä yhteispohjoismaisen ratkaisun saamiseksi, näin ei tarvitse olla pitkällä aikavälillä valiokunnan mielestä. Ratkaisumalleja voidaan kehittää, samoin kuin tarvittavaa lainsäädäntöä, jonka avulla vastaaviin haasteisiin voitaisiin puuttua tulevaisuudessa.

Valiokunta ei näin ollen tyydy ministerineuvoston vastaukseen, vaan ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto merkitsee tiedoksi ilmoituksen suosituksesta 36/2021 ja odottaa *poliittista dialogia* Pohjoismaiden yhteisestä NORM-jätteen loppusijoituspaikasta.

Illulisatissa 30. kesäkuuta 2022

Anders Kronborg (S)

Bryndis Haraldsdóttir (Sj.)

Doris J. Jensen (S)

Emilia Töyrä (S)

Hafdís Hrönn Hafsteinsdóttir (Frlf)

Himanshu Gulati (FrP)

Lars Püß (M)

Lene Westgaard-Halle (H)

Magnus Ek (C)

Ola Elvestuen (V)

Pipaluk Lynge-Rasmussen (IA)

Sebastian Tynkkynen (ps.)

Simon Holmström (HI)

Staffan Eklöf (SD)

Tove Elise Madland (A)